

FOSKEU

Een volkse komedie in twee bedrijven

door

LEO NIJSMANS

TONEELFONDS J. JANSSENS B.V. – 2000 Antwerpen

Tel: 03 366 44 00

E-mail: bestellen@toneelfonds.be

Website: www.toneelfonds.be

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **FOSKEU** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties, Facebook en eventuele andere publicaties de volledige titel(s) en naam van de oorspronkelijke auteur: **LEO NIJSMANS** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van Toneelfonds J. Janssens bv.

Wettelijk depot D/2024/0220/034
ISBN 9789038517582

Copyright: © 2024 Toneelfonds J. Janssens bv

Internet: www.toneelfonds.be
E-mail: bestellen@toneelfonds.be

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (YouTube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van **TONEELFONDS JANSSENS** te Antwerpen.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van **TONEELFONDS JANSSENS** te Antwerpen.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij **TONEELFONDS JANSSENS te Antwerpen**

Telefoon 03 366 44 00

Website: www.toneelfonds.be

Email: rechten@toneelfonds.be

IBAN: BE37 3631 4081 3728 BIC: BBRUBEBB

Geen enkele andere instantie dan TONEELFONDS JANSSENS heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Aanvraag vergunning tot opvoering:

Aankoop van minimaal 9 tekstboekjes bij de uitgever.

Gebruik bij voorkeur de aanvraag module op www.toneelfonds.be.

Zie ook de brief, welke u bij aankoop van de scripts heeft ontvangen (tevens bewijs van aankoop tekstboekjes bij uitgever), of informeer ons via de mail/per post. Bij vragen kunt u bij ons informeren. Uw aanvraag dient tenminste **vier weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van Toneelfonds Janssens. Eventueel extra voorstellingen dienen uiterlijk 1 dag voor de dag van de opvoering te worden aangegeven.

U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Aanvraag vergunning tot HER-opvoering(en):

1. Gebruik bij voorkeur de aanvraag module op www.toneelfonds.be of via de mail/per post met uw gegevens naar Toneelfonds Janssens. Uw aanvraag dient tenminste **vier weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van Toneelfonds Janssens

2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% boete worden verhoogd. Het tarief wordt met boete verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen vier weken voorafgaand aan de voorstelling. Algemene voorwaarden zie www.toneelfonds.be.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

Rechten NEDERLAND: I.B.V.A. HOLLAND BV, afd. Auteursrechten, Postbus 363, 1800 AJ Alkmaar Telefoon (072) 5112135 – info@ibva.nl. Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

PERSONAGES

(4 dames – 5 heren – Figuratie)

DIETER, alfa-man, geen machogedrag – vrouwenmagneet – heeft juiste kijk op het leven

HANS, professor - slimheid gekoppeld aan wijsheid. Praat A.N.

RAYMOND, een wat slordig uitziende man – winkelier - dik buikje

BRAND, beetje naïef - onzeker

GISÈLE, cafébazin - veel mensenkennis

GERT-JAN, autistische zoon - +/- 14 jaar - spreekt monotoon - kijkt naast je wanneer je hem aanspreekt – verlegen - heeft ook een niet overdreven tic-nerveux.

MARIANNE, vriendin van Gisèle – kordate flapuit

EVI, jonge speelse meid die weet wat ze wil.

VROUW, opdringerig persoon (kleine rol)

2 AMBULANCIERS (1 is kleine rol)

2 RECHERCHEURS (1 is kleine rol)

(kunnen gedubbeld worden)

DECOR

Biljartzaaltje naast café - tijdloos ingericht. Biljart (staat midden scène) rechtsachter deur naar café - linksvoor deur naar wc - Achterkant (fond) enkel wat oude affiches en reclame - scorebord voor biljart - naast deur naar café eventueel houder voor biljartkeus - boven biljart een lichtbak (hou rekening met de hoogte van de lamp zodat de spelers vanuit de zaal goed zichtbaar blijven, belicht enkel het biljart.) Biljarttafel zo maken dat de ballen niet te zien zijn vanuit de zaal, anders is men verplicht om echt punten te scoren - oude kapstok - 3 tafels met elk 2 stoelen

De muziek van het marslied is te vinden op You Tube: Leo Nijsmans (Foskeu)

EERSTE BEDRIJF

Scène1

(Aan muur achterkant hangt in grote letters “ Gelukkig nieuwjaar 2002” -op twee tafels staan nog enkele vuile glazen)

GISÈLE: *(op rechts - is duidelijk in verwachting - ruimt tafels af - zet glazen op plateau - veegt tafel af met vod - is zichtbaar moe - gaat even zitten links van biljart aan wc)*

MARIANNE: *(op rechts)* Voilà, de laatste zijn de deur uit, ik heb ineens afgesloten. Moe meisje?

GISÈLE: Ja! Merciekes om mij te komen helpen, Marianne. *(zucht - wrijft over dikke buik)*

MARIANNE: *(gaat naast haar zitten-neemt haar hand)* Gisèle, ik zal je blijven helpen zolang dat nodig is. Jij hebt al zoveel gedaan voor mij toen ik het moeilijk had. Zo alleen is het toch zwaar in deze toestand. Rust maar even. *(zet tafels op hun plaats en glazen op dienbord)* Francine, de vrouw van den Brand, heeft het weer uitgehangen. Ze heeft met al de venten staan flirten en soms nog meer ook.

GISÈLE: Den Brand mag het hebben, zo een brave vent. Mijne ex heeft zijn oren ook laten hangen aan Francine, maar dat neem ik haar niet kwalijk want als zij het niet was, dan was het een ander geweest. Wat ik die arrogante vent wel verwijt is, dat hij niet in staat was om een kind te verwekken, maar wel akkoord ging om via een spermadonor mij in verwachting te krijgen, om dan ineens te besluiten dat dat het kind van een andere man was en die gedachte voor hem ondraaglijk werd.. *(boos - staat recht)* Maar geloof mij Marianne, het zal mijn kind zijn, mijne zoon en ik noem hem Gert-Jan. *(krijgt wee valt terug neer op stoel.)*

MARIANNE: Een wee? Dat is veel te vroeg. Ik bel een ambulance. *(rechts aflopend - laat deur naar café open)*

GISÈLE: Wacht... *(pijnlijk roepend)* Oh! *(in zichzelf)* Komaan meid, ge staat ervoor en ge moet erdoor.

MARIANNE: *(op rechts met glas water)* Ze zijn er direct, het is maar twee straten verder. Hier drink iets.

(Men hoort sirene en ziet schijn van blauw flikkerlicht zijkant rechts.)

(Rechts af en roept naar de ambulanciers)

Hier is ze.

(2 ambulanciers komen op rechts - ze onderzoeken Gisèle – nemen bloeddruk enz...)

AMBULANCIER 1: Hoelang bent u in verwachting mevrouw?

GISÈLE: Zeven en half maand. *(voelt aan buik)* Het is al beter.

AMBULANCIER 2: We gaan u toch meenemen voor onderzoek, dat neemt de onzekerheid weg. Kunt u stappen, mevrouw?

GISÈLE: Ja, ja.

(De ambulancier helpen haar rechts af.)

(roept over schouder naar Marianne) Sluit alles goed af en vergeet het licht boven de biljart niet uit te doen.

MARIANNE: Maak u maar geen zorgen en laat iets weten. Ga maar.

(Gisèle rechts af samen met de ambulanciers. Marianne ruimt verder tafels af - neemt dienblad en vod - naar rechts - kijkt nog even rond - doet licht uit van biljartzaal - even later gaat het licht boven biljart ook uit.)

Scène 2

(Het toneel is donker - muziek jaren 2000 op achtergrond - aan achterkant kant muur wordt jaartal veranderd naar "Gelukkig nieuwjaar 2014" - dan licht aan - maar niet boven biljart.)

(Hans komt rechts op samen met Dieter - heeft keu in de ene hand en een Trappist in de andere hand - gaat naar tafel links en zet glas erop)

HANS: Zo! Ik heb er zin in Dieter.

DIETER: *(zet fluitje/pint op tafel achter biljart)* Ik ook Hans.

VROUW: *(op van rechts)* Pardon. Ik ben verkeerd. *(ziet Dieter en zoekt meteen contact)* De wc is dat soms aan de andere kant van den toog?

(Dieter staat ondertussen voor biljart en vijst keu ineen – hij is duidelijk niet geïnteresseerd)

Wacht... Niks zeggen hé! *(komt verder richting Dieter - wijst met vinger naar Dieter)* Ken ik jou niet van de chiro vroeger.

DIETER: *(schudt hoofd - droogweg)* Neen.

VROUW: Ha! Den tennis dan?

DIETER: *(wacht even, alsof hij nadenkt)* Neen.

VROUW: Sint- Lutgardis?

(Hans bekijkt rustig observerend de situatie)

DIETER: *(wacht weer even)* Neen.

VROUW: Ik weet het, ik heb u gisteren gezien op de bus naar de Luchtbal.

DIETER: Dat kan niet, ik neem alleen bus 64.

VROUW: Ja, voilà, dat is de lijn waar de zoon van mijn schoonzus chauffeur is. Zo ziet ge maar, de wereld is klein hé!

DIETER: *(verveeld)* Héél klein.

VROUW: *(wordt gewaar dat er geen contact mogelijk is)* Allez dan... *(rechts af)*

HANS: Die vrouw zocht duidelijk contact Dieter, ze wou niet geloven dat je haar niet kende.

DIETER: Ik ken ze wel, maar ik ben hier om te biljarten met mijn maten en dan moeten ze mij gerust laten.

HANS: *(gaat naar zijkant rechts en roept door deur naar café)* Gisèle licht alstublieft.
(steekt keu naar omhoog)

(Het licht gaat niet aan)

DIETER: En? Was het nu longontsteking bij de jongste?

HANS: Nee. Het was gelukkig maar een zware verkoudheid en er is al beterschap.

(Raymond op rechts met keu en glas water - slordig gekleed -haar overhoop - hemd half uit broek)

RAYMOND: Hans, Dieter, goeienavond. Een zelfstandige heeft nooit gedaan hé! *(doet zuchtend zijn jas uit)* Morgen komt die van de BTW.

DIETER: Gij zult die wel bij zijn pissewiederke hebben.

RAYMOND: Ik ben er toch niet gerust in. *(tot Hans)* En? Met de jongste alles in orde?

HANS: Het is al aan het beteren, dank u.

RAYMOND: Goed zo. *(op biljart wijzend - roept naar zijkant rechts)* Gisèle, licht!

(Het licht gaat niet aan)

Den Brand is er nog niet, dat is niet van zijn gewoonte.

HANS: Nu we het toch over den Brand hebben... Wij zijn nu al zolang vrienden, wordt het nu niet eindelijk tijd om iedereen te noemen zoals hij werkelijk heet. Neem nu Brand, een oude scheldnaam voor een jongetje dat lang geleden last had van jeugdpuistjes en nu nog altijd moet dulden dat wij, notabene zijn beste vrienden, hem nog steeds zo noemen.

RAYMOND: Of "het rozijnen broodje", dat zegden ze ook wel is.

DIETER: Goed, we noemen hem vanaf nu met zijne voornaam. Euh! Hoe heet den Brand feitelijk met zijne voornaam? *(kijkt naar Raymond, dan naar Hans)*

RAYMOND: Ik weet het niet.

HANS: Ik ook niet.

DIETER: *(logisch gevolg trekkend)* Dus Brand blijft Brand punt. *(roept naar Gisèle richting café)* Gisèlleke... licht.

(Het licht gaat direct aan.)

RAYMOND: Die krijgt alles gedaan van de vrouwen. Wat hebt gij meer dan ik?

DIETER: Minder. *(wijst naar buik)*

(Gert-Jan komt op rechts - autistische jongeman bezeten door voeten, schoenmaten en speelgoed soldaatjes - zegt niet veel en kijkt je niet aan - maar ziet naast je heen - houdt van het gezelschap en zeker van Dieter)

(is steeds vriendelijk tegen Gert-Jan) Dag Gert-Jan, komt ge ons helpen om de punten op het scorebord te zetten? Want wij doen dat altijd verkeerd.

GERT-JAN: Dieter, 43 van schoen. Raymond, 45 van schoen. Hans ook 43. *(met hoop in stem - tot Dieter)* Soldaatjes?

DIETER: *(plaagt hem)* Soldaatjes? Wat wilt ge zeggen?

GERT-JAN: Soldaatjes voor Gert-Jan?

DIETER: *(treuzelt wat - gaat met hand in jaszak)* Natuurlijk dat, hier! *(geeft soldaatjes aan Gert-Jan)*

GERT- JAN: *(blij)* Slag bij Waterloo, Pruisische soldaten. Gert-Jan zal punten aantekenen. *(zet punten van scorebord op nul - gaat zitten rechtsvoor aan tafeltje naast deur van café)*

HANS: *(tot Dieter)* Gert-Jan is wel eigen aan jou.

DIETER: Ik weet ook niet hoe dat komt, maar het is wederzijds.

RAYMOND: Waar blijft den Brand, dat is niet van zijn gewoonte.

GERT-JAN: Brand, 42 van schoen.

DIETER: Plezant vrouwke, die van den Brand, op dat laatste feestje heeft ze mij bijna aangerand. En den Brand maar lopen en springen voor haar.

RAYMOND: Als het die van mij moest zijn, ik maakte ze kapot. Geen postbode wil nog post brengen, ze trekt ze met zak en al door de brievenbus.

DIETER: Ha! Ha! Ha!

HANS: *(vermanend - lacht zelf een beetje)* Komaan jongens, een beetje niveau.

RAYMOND: Ja professor. Hier c' est, schoenmaat 42 komt binnen.

(Brand op rechts met keu in de hand en thee citroen - heeft een donkerte over zich - een zware last)

BRAND: Sorry mannen dat ik wat later ben, problemen met de elektrische zekeringen, die vlogen er altijd uit toen ik aan het strijken was. Maar nu is alles in orde.

RAYMOND: Ik wou dat ik dat ook kon zeggen. Morgen komt die van de BTW. *(wrijft over buik)* En als ik stress heb of heel emotioneel ben dan slaat dat op mijn darmen en moet ik naar het toilet.

BRAND: Dag Gert-Jan. *(high five)*

(Gert-Jan buigt verlegen het hoofd.)

DIETER: Hoe zit het? Ik met den Brand?

HANS: Goed. Wie begint er?

BRAND: Doe maar al, ik moet mijn keu nog uitpakken. *(zet thee op tafel rechts)*

DIETER: Ik zal beginnen, voor een pint hé? *(speelt - maakt punt)* Gert-Jan, één punt.

GERT-JAN: *(duidt aan op scorebord – half luid)* Eén.

HANS: Aan mij. *(speelt - mist punt)*

GERT-JAN: *(half luid)* Nul punten.

BRAND: *(bekijkt keu)* Mijn mouche is versleten.

DIETER: Niet alleen de mouche van uw keu. Daar verschiet ik niet van, iedereen speelt daar mee. *(doelend op vrouw van Brand)*

HANS: Niveau Dieter!

DIETER: Het is toch waar. Het is aan u Brand, komaan!

BRAND: *(zucht - kijkt naar biljarttafel)* Over rood dan band naar wit. *(speelt en volgt met lichaam de bewegingen van bal)* Maar enfin! Bijna erop.

GERT-JAN: *(luid pratend)* Bijna erop, is nul punten.

RAYMOND: Ik zal eens voordoen hoe het moet. *(maakt punt)* Ja!

BRAND: Wat een beest zeg.

HANS: Ik weet mijn medespelers wel te kiezen.

RAYMOND: *(leunt over biljart met rug naar zaal zodat men een stukje bilspeet ziet - maakt nog een punt)* Nog een!

DIETER: *(bekijkt bilspeet van Raymond - zegt langs neus weg)* Nu heb ik echt goesting om mijn bankkaart daar door te trekken. Het is juist een Mister Cash.

(Brand en Hans lachen)

Ik zou zo stinkend rijk kunnen worden. Ha! Ha!

(Brand lacht mee.)

RAYMOND: *(weet niet waarom er gelachen wordt – speelt verder)* Twee.

GERT-JAN: *(roept luid - duidt aan op bord)* Twee punten.

RAYMOND: Als dat morgen ook zo vlot gaat. *(mist dan punt - trekt broek op)*

BRAND: Waarom?

DIETER: Die van den BTW komt.

(Allen lachen)

Het is aan mij.

(Gisèle komt op.)

GISÈLE: Wat gaan de heren drinken voor den Brand?

HANS: Hetzelfde graag mevrouw Gisèle.

BRAND: Voor mij nog een thee.

RAYMOND: Geef mij maar een water.

GISÈLE: Wat nu? Komt die van den BTW?

RAYMOND: Hoe weet jij dat?

GISÈLE: Wij vrouwen zien direct dat er iets is bij een man.

(Brand kijkt Gisèle aan alsof zij iets meer weet)

Wat is er Brand? Problemen?

BRAND: *(ontwikkend)* Nee, nee, niks.

DIETER: *(gaat naar Gisèle neemt haar bij de schouders)* En ik Gisèle, weet jij waar mijn probleem zit?

GISÈLE: Maar al te goed Dieterke. Onder uwe gordel. *(lacht)* Een fluitje?

DIETER: Een fluitje ? *(nadrukkelijk)* Een fluit, madam.

GISÈLE: Gert-Jan, naar uw bed jongen, het is morgen vroeg dag.

GERT-JAN: Ja, mama. *(staat recht - tot Dieter)* Dank u. *(af rechts)*

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneelfonds.be de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

bestellen@toneelfonds.be

03 3664400

**TONEEL
FONDS** **ANSSENS**
Voor de juiste keuze